

Nagovor mag. Alenke Bratušek ob odstopu s funkcije predsednice vlade Državni zbor, 8. maj 2014

Spoštovane poslanke in poslanci, kolegi v Vladi, državljanke in državljani.

Predsednika republike in predsednika Državnega zbora sem v ponedeljek obvestila, da odstopam z mesta predsednice Vlade Republike Slovenije. Danes sem tu pred vami, da vas seznanim z vzroki, ki so me do tega privedli, z nekaj osnovnimi podatki o tem, kje Slovenije po dobrem letu naše vlade je, pa tudi z nekaj nujnimi pogledi na naše delo do volitev in prisege nove vlade.

Uvodoma pa mi dovolite, da se vsem skupaj zahvalim za sodelovanje v minulem letu. Ob vsem dolžnem spoštovanju delitve med izvršno in zakonodajno vejo oblasti ter med opozicijo in koalicijo bi rada rekla, da v vsem tem času ni bilo ničesar takega, kar bi seglo čez meje običajne demokratične razprave in procedure. In v tem vidim enega od uspehov naše evropske Slovenije. Vse dokler v Sloveniji zmoremo dovolj preudarnosti, da se tudi najtežjih kriz lotevamo z demokratičnimi metodami in državniško odgovornostjo, smo na dobri poti. A to še ne pomeni razloga za zadovoljstvo. Nasprotno. Za Slovenijo ni dovolj dobro, če smo takšni kot drugi – moramo biti boljši. Tudi na osnovi vsega, kar se je zadnje tedne zgodilo, sem trdno prepričana, da je za doseganje skupnih ciljev treba temeljito spremeniti nekatera osnovna pravila političnega premisleka in ravnanja v Sloveniji. Zakaj sem torej odstopila? Ker želim s tem prispevati k čim hitrejši rešitvi položaja, v katerem sta se moja vlada in koalicija znašli potem, ko v dosedanji stranki nisem dobila zadostne podpore. S takšno popotnico ne morem ne odgovorno voditi vlade, ne preverjati zaupnice tu pred vami. Po rezultatu kongresa Pozitivne Slovenije, posvetu s koalicijskimi partnerji in pogovoru s predsednikom republike sem se odločila za odstop z mesta predsednice Vlade. A nisem želela s preuranjenimi ali nepremišljenimi potezami izzvati kakršnekoli dodatne krize. Zato je bilo treba s partnerji premisliti tudi, ali je katera od vladnih zadev lahko tako usodna, da bi jo bilo treba urediti še s polno pravilno vlado. Niti za hip si namreč nihče od nas ne sme dovoliti, da bi zaradi strankarske krize ali politikantskih kalkulacij trpela država ali državljani. Ko sem po pogovoru in dogovoru z dosedanjimi koalicijskimi partnerji uvidela jasno pripravljenost, da gremo na predčasne volitve dovolj zgodaj, še pred poletjem če se da, oziroma zelo zgodaj poleti, in ko mi je v tej iskreni nameri dal jasno podporo tudi predsednik republike, od čigar angažmaja je v teh dneh veliko odvisno, sem lahko odstopila. Nikakor ne morem reči, da mirne vesti, prej nemirne, a čiste vesti.

Kje je Slovenija danes, v kakšnem stanju je? V takšnem, da si preizkušnjo predčasnih volitev lahko privoščimo. Po enem letu vodenja vlade sem ponosna, da smo stabilizirali javne finance in utrdili položaj Slovenije na mednarodnih in finančnih trgih. Prvič po petih letih je spet pozitivna tudi gospodarska rast, število brezposelnih pa se zmanjšuje. Praktično vse institucije, ki pripravljajo makroekonomske napovedi, so te napovedi za Slovenijo bistveno izboljšale. In teh nekaj podatkov vam želim prikazati tudi na ekranu. Napovedi za leto 2013 so naši državi kazale zelo slabe obete, od minus 2,7 do minus 2,3-odstotni padec gospodarske aktivnosti. Rezultat konec leta je bil bistveno boljši od napovedi, minus 1,1-odstotni padec gospodarske aktivnosti. Rezultati bi lani težko bili boljši, saj smo vlado prevzeli ob velikem, gromozanskem krčenju slovenskega gospodarstva, in to minus 4,6 %. Minus 4,6 % se je skrčilo naše gospodarstvo v prvem tromesečju, 20. marca lani pa sem prevzela vodenje vlade. Zadnji kvartal smo uspešno končali z 2,1-odstotno rastjo. Mislim, da je razlika na teh slikah oziroma tudi na ekranu več kot očitna: minus 4,6 do plus 2,1% gospodarske aktivnosti. Tudi napovedi za letošnje leto so bistveno bolj obetavne, kot so bile predhodne. Praktično vse institucije so svoje napovedi že spremenile. Če so še jeseni praktično vse te institucije napovedovale krčenje našega gospodarstva, in to med minus 0,7 do minus 1,4 %, danes vse te institucije napovedujejo rast našega gospodarstva, in sicer med 0,3 % do 0,8 % v letu 2014 in med 0,7 do 1,4 % v letu 2015. Mislim, da je tudi tukaj razlika več kot očitna in lahko jo vidite tudi na ekranu. In to, spoštovane poslanke in poslanci, državljanke in državljani, je posledica našega trdega in dobrega dela v preteklem letu.

Dovolite mi še kratek pogled na gibanje stroškov našega zadolževanja v preteklih dveh letih. Tudi tukaj je razlika več kot očitna. Začeli smo praktično pri 7 % in odhajamo pri 3,4-odstotni obrestni meri za desetletne obveznice. Obrestna mera je praktično najnižja, odkar smo vstopili v evro območje. In tudi primerjava z nekaterimi drugimi državami: Italija, Portugalska in Španija pokaže, kako velik korak je naredila Slovenija. Modra črta na grafu je Slovenija. Prepričana sem, da se ta obrestna mera lahko za našo državo še dodatno znižuje in zgodovinsko nizko vrednost lahko še dodatno znižamo. Ob pametnem in dobrem delu vlade verjamem, da je to še kako mogoče.

Naši rezultati kažejo, da se da tudi v samo enem letu narediti velike in za državo zelo uspešne korake. Prepričana sem, da je Slovenija tako tudi v teh trenutkih, najtežjih po osamosvojitvi, pokazala, kako smo se v dobrih dveh evropskih desetletjih naučili in koliko smo pripravljeni prispevati za našo suverenost, samostojnost in prihodnost.

Hvala vsem, ki ste tudi v teh klopek imeli minulo leto potrpljenje za naše vse prej kot lahke poteze. Posebej sem cenila tiste kritične pripombe, ki so se trudile ponuditi boljše rešitve na odborih, v vaših javnih nastopih, kakor tudi tiste, ki smo jih bili vsi skupaj deležni iz civilne družbe. Seveda se moram zahvaliti tudi svoji ministrski ekipi, ki se je skupaj z menoj borila in trudila za dobro države. In dokazali smo, da smo dobra ekipa, kar potrjujejo tudi podatki. Hvala vsem.

Kako naprej? Naša vlada bo do prisege nove vlade vztrajala pri izpolnjevanju tistih nalog, ki so že doslej obrodile sadove in za katere si upam trditi, da nas pravzaprav družijo pogosteje, kot si mislimo in povemo. Naj jih nekaj naštejemo. Nadaljevali bomo delo na razdolževanju in prestrukturiranju našega gospodarstva, kar je pravzaprav ključna naloga po sanaciji bančnega sistema. Če je oziroma če bo pripravljenost, bomo nadaljevali delo na zakonu o fiskalnem pravilu, kjer moramo poiskati dvotretjinsko soglasje v Državnem zboru. Zakon o Slovenskem državnem holdingu nas zavezuje, da nadaljujemo postopke implementacije tega zakona, vključno s pripravo strategije upravljanja. Ampak za to bomo potrebovali dogovor parlamentarnih strank. In seveda bomo nadaljevali z nujnimi spremembami, ki so potrebne v tem trenutku na področju zdravstva. Enako velja za dogovor oziroma dogovarjanje s sindikati javnega sektorja glede varčevanja oziroma ukrepov, ki so potrebni na področju plač.

Naj posebej dodam, česa ne bomo počeli. Osebnostno ne bom v tem prehodnem obdobju dovolila niti ene zaposlitve iz določenega za nedoločen čas. Zelo pozorno bomo sprejemali tudi odločitve, ki pa so zaradi nadomeščanja, takšnega ali drugačnega, potrebni. K temu se zavežem tudi tukaj pred vami.

Spoštovane poslanke in poslanci, s svojim odstopom sem odprla možnosti za predčasne volitve, in to predčasne volitve čim prej. Če vsi, ki ste do sedaj govorili, da si tega želite, vsaj tako, kot sama osebno, verjamem, da se ne bomo v naslednjih dneh pogovarjali o zarečenem kruhu, kot je nekaj dni nazaj rekel eden izmed slovenskih politikov, in da bomo res v Sloveniji čim prej zagotovili stabilno in polno operativno vlado.

Tako kot sem rekla, s svojim odstopom sem odprla možnost za predčasne volitve. Držala sem svojo besedo. Upam, da jo boste tudi vi. Od predsednikov in predsednice strank, predsednika republike, tudi modrosti pravnih nasvetov in ravni javne debate je zdaj odvisno, kako hitro se bodo odvijale zadeve v naslednjih dneh, tednih in mesecih.

Dovolite, da vas s tega mesta tudi sama pozovem, da v prihodnjih potezah pomislimo na to, s koliko truda smo se pravzaprav komaj izognili trojki, s koliko navora vrnili Slovenijo na zemljevid stabilnih finančnih trgov in s koliko težko sposojenega denarja ustvarjali pogoje za učinkovito delo bank kot opore gospodarskemu preboju. Naj nas niti ena poteza, niti ena sama poteza v prihodnje spet ne spravi v podoben položaj, kajti iz prve roke vam lahko povem, bili smo zelo zelo na robu. Le če bomo vsi skupaj politiko razumeli kot državniško delo, skrb za skupno dobro pa kot našo državljansko dolžnost, bomo res lahko rekli, da delamo za blaginjo vseh naših državljanov in državljanek. In mar ni ravno to politika?

Hvala za zaupanje in nasvidenje.